

	<p>ECONOMIES' HORIZONS Економічні горизонти</p> <p>DOI: doi.org/10.31499/2616-5236 Homepage: http://eh.udpu.edu.ua</p>		<p>ISSN 2522-9273 (print) 2616-5236 (online)</p>
---	---	---	---

UDC: 338.45:658.14

JEL Classification G31

DOI: [10.31499/2616-5236.1\(34\).2026.352689](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(34).2026.352689)

Maria Iorgachova, Odesa National Economic University

PhD in Economic Sciences, Associate Professor of Department of Financial Management and Stock Market

Olena Kovalova, Odesa Polytechnic National University

PhD in Economic Sciences, Associate Professor of Department of Accounting, Analysis and Audit

Oleg Martynyuk, Odesa National Economic University

Master's degree of Department of Financial Management and Stock Market

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: ОЦІНКА ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ

INVESTMENT AND INNOVATION ACTIVITIES OF THE ENTERPRISE: ASSESSMENT AND DIRECTIONS FOR IMPROVING EFFICIENCY

Анотація: Стаття присвячена актуальним питанням інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств, яка є основою забезпечення їх сталого розвитку. В статті проведено аналіз сучасного стану інвестиційно-інноваційної діяльності українського підприємства та, на основі отриманих результатів, запропоновано напрями підвищення ефективності його інвестиційно-інноваційної діяльності. Практична реалізація запропонованих напрямів сприятиме посиленню конкурентних позицій підприємств, підвищенню їх інвестиційної привабливості та забезпеченню стійкого розвитку в сучасних умовах.

Abstract: The issue of managing investment and innovation activities of enterprises is particularly relevant in the context of martial law, economic instability and the need for post-war recovery of Ukraine's economy. Modern challenges require enterprises to effectively combine investment and innovation processes, search for adaptive management solutions and introduce the latest technologies in order to ensure sustainable development.

The purpose of this study is to analyse the current state of investment and innovation activities of enterprises, assess their effectiveness and justify possible directions for improving their effectiveness, taking into account current economic

conditions. The article discusses the theoretical foundations of investment and innovation activities, as well as their role and significance for the development of enterprises.

The study was conducted using the example of a Ukrainian enterprise, which made it possible to analyse the dynamics of its investment and innovation activity, assess the structure of investments, the level of innovation activity and the efficiency of investment resources. Particular attention is paid to the introduction of digital technologies, automation of logistics processes and the use of modern management tools.

Based on the results obtained, directions for improving the efficiency of the enterprise's investment and innovation activities are proposed, in particular the implementation of innovative projects, minimisation of investment risks, development of digital services, automation of business processes and improvement of staff qualifications. The practical implementation of the proposed directions will contribute to strengthening the competitive positions of enterprises, increasing their investment attractiveness, and ensuring sustainable development in modern conditions.

Keywords: investments, innovations, enterprise activity, assessment, efficiency, areas for improvement, investment attractiveness, sustainable development

Ключові слова: інвестиції, інновації, діяльність підприємства, оцінка, ефективність, напрями підвищення, інвестиційна привабливість, стійкий розвиток

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Ефективне управління інвестиційно-інноваційною діяльністю є ключовим фактором стабільного та безперервного розвитку будь-якого підприємства. Особливої уваги питання щодо активізації інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств набуває саме в сучасних умовах, які пов'язані з глобалізаційними трансформаціями та швидким технологічним розвитком. Розвиток національного бізнесу є неможливим без ефективного поєднання між собою інвестиційних та інноваційних процесів.

В умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки України інвестиційно-інноваційна діяльність набуває важливого значення, оскільки саме вона створює базу для майбутньої відбудови зруйнованої інфраструктури, відновлення промислового потенціалу та можливості залучення зовнішніх інвесторів на основі довіри та передбачуваності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження проблем інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств та управління нею в сучасних умовах (воєнний стан та структурні зміни) детально досліджується у багатьох вітчизняних працях науковців. Праці останніх років характеризуються

зростанням уваги до питань поєднання інвестиційних та інноваційних процесів, пошуку ефективних управлінських механізмів, а також пристосування підприємств до умов нестабільного зовнішнього середовища, що призвело до появи значної кількості наукових праць з даної проблематики.

Загальні теоретичні підходи до трактування інвестиційно-інноваційної діяльності та її ролі у розвитку підприємств представлені у роботах [1], [2], [3]. Зокрема, у дослідженні [1] інвестиційно-інноваційна діяльність розглядається як комплексний процес, який охоплює залучення інвестиційних ресурсів, а також реалізацію інновацій для забезпечення сталого розвитку підприємств. Автор [2] звертає увагу на місії, завдання і особливостях організації інноваційної діяльності, підкреслюючи її важливе значення при формуванні конкурентних переваг. Теоретичні аспекти щодо управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств було систематизовано у дослідженні [3], в якому визначено ключові функції управління та чинники впливу на ефективність ключових процесів.

Інша група досліджень присвячена розгляду сучасних тенденцій та моделей інвестиційно-інноваційного розвитку. Зокрема, у роботах [4] та [5] розглянуто інноваційно-інвестиційну модель розвитку економіки України, а також було проаналізовано динаміку інноваційної активності підприємств. У [4] наголошено на

нерівномірності інноваційного розвитку та необхідності формування сприятливого інституційного середовища для активізації інвестиційних процесів.

В сучасних дослідженнях [4; 5] значна увага приділяється галузевим аспектам інвестиційно-інноваційної діяльності. Зокрема, у праці [6] проаналізовано особливості інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств транспортно-логістичної сфери та визначено ключові напрями її покращення в умовах зростання конкуренції. Практичні аспекти інноваційних інвестицій як важливої складової інвестиційної політики сучасної компанії розкрито у праці [7], в якій обґрунтовано їх ключова роль у забезпеченні довгострокового розвитку бізнесу.

Також, існує напрям досліджень, який пов'язаний з функціонуванням інвестиційно-інноваційної діяльності в умовах воєнного стану. У працях [8], [9] розглянуто вплив воєнних ризиків на інвестиційні та інноваційні процеси підприємств, а також підкреслено важливість гнучкості системи управління за умов невизначеності. Автори [9] наголошують на важливості прийняття гнучких управлінських рішень та необхідності перегляду існуючих пріоритетів інвестиційно-інноваційного розвитку підприємства.

Теоретичні аспекти та існуючі сучасні тенденції розвитку системи управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємств узагальнено у дослідженні [10], в якому

виокремлено ключові складові елементи процесу управління та обґрунтовано можливі напрями його удосконалення з урахуванням сучасних викликів.

Разом з тим, попри значний науковий доробок, питання комплексного удосконалення управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємств, залишаються недостатньо систематизованими, особливо це стосується одночасного врахування та поєднання теоретичних підходів і практичних результатів функціонування конкретних суб'єктів господарювання. Це пояснює доцільність подальших досліджень в даному напрямку та визначає актуальність обраної нами теми статті.

Формулювання мети статті.

Мета даної статті – на основі аналізу сучасного стану інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства розробити можливі напрями щодо підвищення її ефективності.

Для досягнення поставленої мети виокремимо наступні завдання: визначено сутність інвестиційно-інноваційної діяльності, її роль та значення для розвитку підприємства, проведено оцінку сучасного стану інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства та виявлено можливі напрями щодо підвищення її ефективності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інвестиційна та інноваційна діяльності перебувають у тісному взаємозв'язку й взаємодії, утворюючи цілісну основу для

досягнення стратегічних орієнтирів підприємства.

Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства є одним із ключових чинників його довгострокового розвитку та конкурентоспроможності на ринку. В умовах сучасної економіки, що характеризується високою динамікою технологічних змін, нестабільністю фінансових ринків та посиленою конкуренцією, ефективне управління інвестиційно-інноваційною діяльністю стає необхідною передумовою для забезпечення стійкого розвитку компанії [1-7].

Процес управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства, в свою чергу, ґрунтується на комплексі взаємопов'язаних інструментів: стратегічне планування та портфельне управління проектами, економіко-математичні методи оцінки, система управління ризиками, інформаційно-аналітичні та цифрові платформи, механізми фінансування, мотиваційні системи, партнерські кооперації та контроль за реалізацією проектів. Комплексне використання цих інструментів дозволяє підприємству мінімізувати ризики, підвищити ефективність інвестицій та інновацій, забезпечити стійкий розвиток та конкурентоспроможність на ринку [8-10].

Для проведення дослідження нами було обрано у якості прикладу підприємство ТОВ «Нова Пошта». Сьогодні воно володіє найрозвиненішою логістичною мережею в Україні. У 2024 році компанія здійснила рекордну

кількість доставок – 480 млн. відправлень, що на 16% перевищує показник попереднього року. У проміжку з 2022 по 2024 рік ТОВ «Нова Пошта» демонструвала стабільне зростання ключових фінансових показників, що відображає ефективність діяльності компанії навіть за умов постійних викликів і збільшення обсягів логістичних послуг.

Враховуючі існуючі на обраному підприємстві цінності та пріоритети щодо розвитку його інвестиційної-інноваційної

діяльності проведемо оцінку її сучасного стану.

Інвестиційна діяльність є ключовим чинником сталого розвитку ТОВ «Нова Пошта» та виступає основним інструментом забезпечення її інноваційного лідерства на ринку логістичних послуг. Динаміка збільшення здійснених підприємством інвестицій чітко простежується на рис. 1, на якому наочно зображено загальні витрати підприємства на розвиток у воєнних умовах.

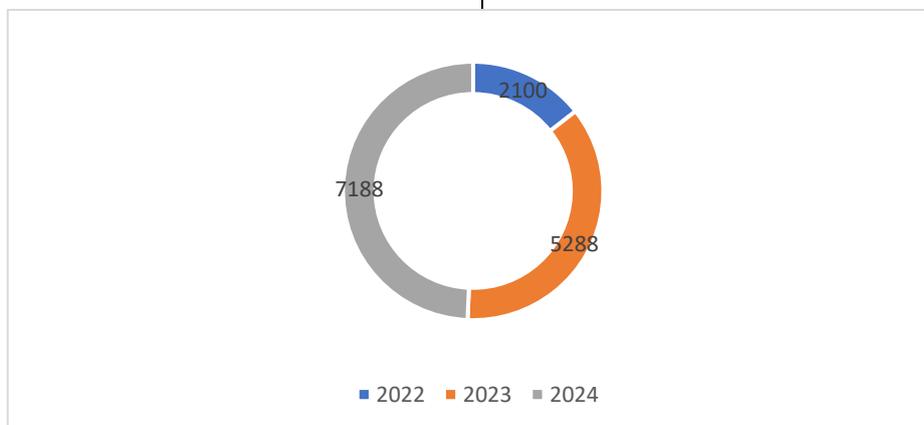

Рис. 1. Здійсненні «Новою Поштою» інвестиції у розвиток, млн. грн.

Джерело: складено авторами за даними [11].

За період 2022-2024 років підприємство мало значне зростання обсягів здійснених капітальних інвестицій, навіть незважаючи на існуючу складну економічну ситуацію та наявні суттєві безпекові ризики. У 2024 році загальні інвестиції ТОВ «Нова Пошта» досягли 7188 млн. грн., що перевищувало показники як 2023 року, так і 2022 року та свідчить про послідовне втілення обраного стратегічного курсу щодо розвитку даної компанії, спрямованого на розширення існуючої інфраструктури, а також

впровадження сучасних цифрових технологій, зміцнення та підвищення операційних потужностей.

Інвестиційна діяльність охоплює різноманітні напрямки, включаючи будівництво сортувальних терміналів, розширення мережі відділень та поштоматів, а також підтримку науково-дослідних робіт, розвиток цифрових сервісів і забезпечення безпеки працівників. На рис. 2. представлено детальну структуру інвестицій ТОВ «Нова Пошта» за 2024 рік.

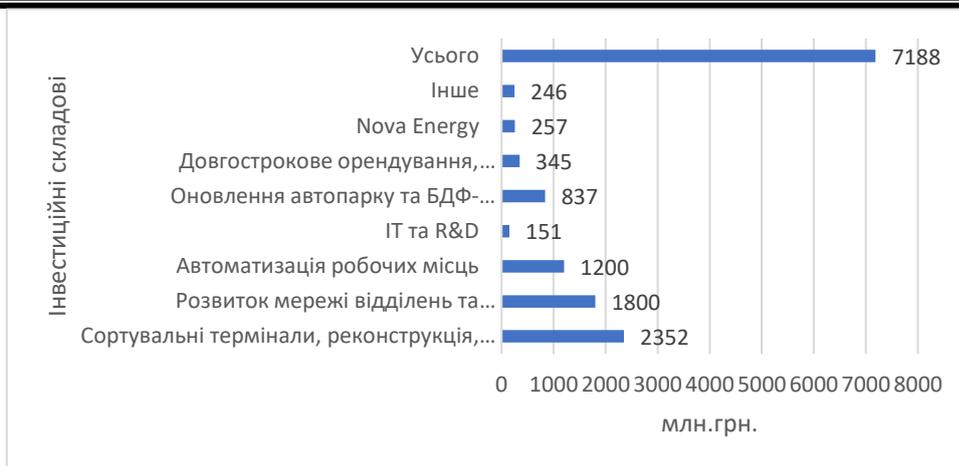

Рис. 2. Інвестиційні складові діяльності підприємства за 2024 рік

Джерело: складено авторами за даними [11].

В цілому, оцінка інвестиційної діяльності ТОВ «Нова Пошта» за аналізований період показує поступове розширення та різноманітність вкладень. Якщо у 2022 році головна увага приділялася розбудові термінальної інфраструктури та оновленню автопарку, то вже у 2024 році компанія активно нарощувала інвестиції у автоматизацію процесів, цифрові технології, розвиток мережі відділень і поштоматів, а також почала освоювати нові напрямки, зокрема проект Nova Energy та довгострокову оренду приміщень.

Подібна тенденція свідчить про продуманий стратегічний підхід до вкладень, орієнтований на підвищення операційної ефективності, посилення орієнтації на клієнта та зміцнення технологічної конкурентоспроможності компанії у контексті постійно мінливих зовнішніх умов.

З метою оцінки інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства ТОВ «Нова пошта» розрахуємо відповідні коефіцієнти, результати розрахунків яких зображено на рис. 3.

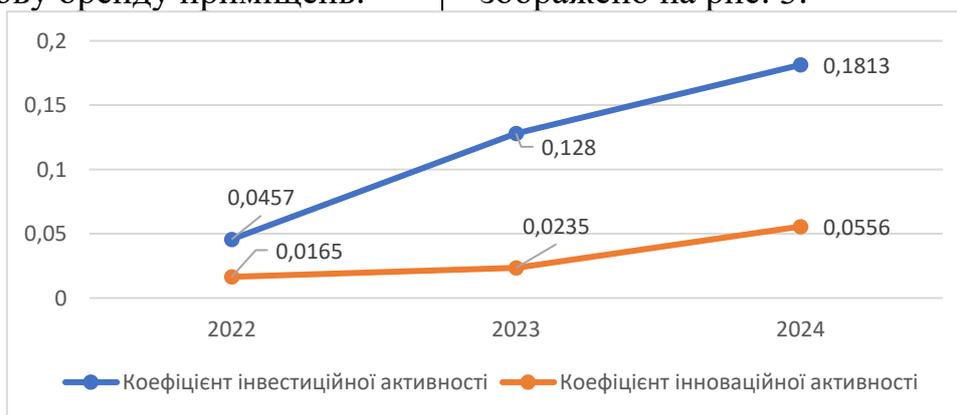

Рис. 3. Динаміка показників інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства

Джерело: розраховано та складено авторами за даними [11].

Коефіцієнт інвестиційної активності (Кінвест) показує, яка частка активів підприємства вкладена в інвестиції

(капіталовкладення у основні засоби, нематеріальні активи та інші інвестиції). Він відображає,

наскільки підприємство активно інвестує у свій розвиток.

Як видно з вищенаведеного рис. 3, динаміка коефіцієнта інвестиційної активності свідчить про поступове підвищення інвестиційної активності протягом трьох років, що відображає переорієнтацію на розвиток і модернізацію. Підприємство переходить від консервативного утримання активів до активного інвестування в розширення логістичної та технологічної бази, що є позитивним сигналом для інвесторів і партнерів.

Що стосується коефіцієнта інноваційної активності (Кіновац) – він показує яка частка діяльності підприємства спрямована на інновації, тобто наскільки підприємство активно впроваджує нові продукти, технології або послуги. Даний коефіцієнт дозволяє оцінити, яку частку доходу підприємство спрямувало на інновації у певний період. Динаміка Кіновац для аналізованого

підприємства свідчить про поступове нарощення його інноваційної активності. Підприємство переходить від утримання базового рівня інновацій до системного розвитку технологічних рішень, що є ключовим фактором конкурентоспроможності на ринку логістичних послуг України.

Проте, навіть у 2024 році значення Кіновац нижче за оптимальні (10-20%), тому компанії доцільно продовжувати збільшувати частку інвестиції у НДДКР, цифрові сервіси, автоматизацію та екологічні технології, щоб зміцнити лідерські позиції на ринку та забезпечити стійке зростання в майбутньому.

Ключові складові інноваційної діяльності підприємства «Нова Пошта» пов'язані з цифровим оновленням сервісів, а також інтеграцією сучасних технологій, зокрема на рис. 4 зображено останні технологічні впровадження, які були здійснені аналізованим підприємством.

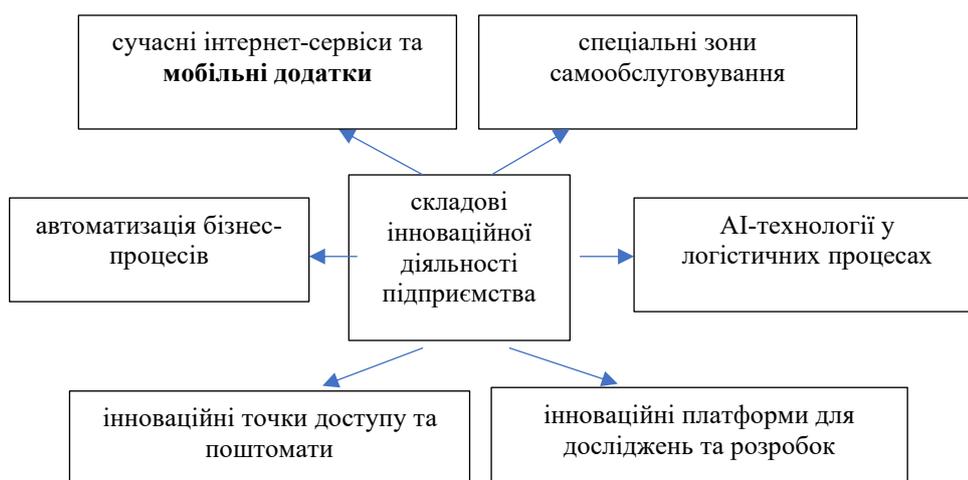

Рис. 4. Основні складові інноваційної діяльності підприємства

Джерело: складено авторами

Підприємство регулярно впроваджує нові продукти та послуги, орієнтуючись на передовий

міжнародний досвід, а також активно автоматизує операційні процеси, щоб мінімізувати вплив

людського фактора на функціонування систем. Ці складові інноваційної діяльності підприємства забезпечують максимальну простоту взаємодії з компанією, сприяють зменшенню обсягу паперової документації та оптимізацію здійснюваних процесів на підприємстві.

Урахування результатів проведеного аналізу сучасного стану інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства становить базу для подальшої його діяльності, а також розробці можливих напрямів

щодо підвищення її ефективності. Поєднання стабільної ринкової позиції, високого рівня впізнаваності бренду, довіри споживачів та позитивного іміджу забезпечує ТОВ «Нова Пошта» стратегічну перевагу і відкриває додаткові перспективи для подальшої інвестиційно-інноваційної діяльності як в Україні, так і на міжнародних ринках.

Розглянемо можливі напрями щодо підвищення ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства (рис. 5).

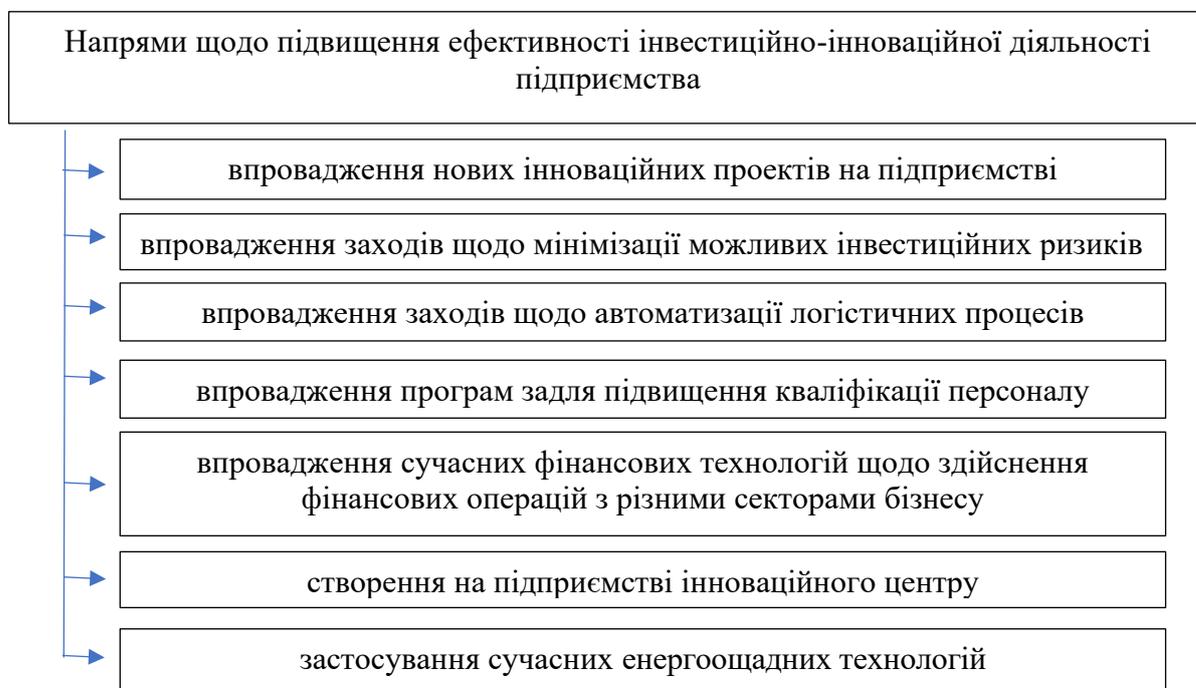

Рис. 5. Ключові напрями щодо підвищення ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства

Джерело: складено авторами

Визначені напрями можуть стати фундаментом для забезпечення подальшого сталого розвитку підприємства. Зокрема, такий напрям як «впровадження інноваційних проектів» передбачає врахування екологічної складової. Прикладом такого проекту може стати проект щодо виробництва пакувальної тари з макулатури. Виготовлення еко-тари із

переробленої паперу може стати відносно новим продуктом для багатьох підприємств.

Висновки. Отже, запропоновані напрями щодо підвищення ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства визначають не лише стратегічні пріоритети, а й конкретні шляхи щодо їх реалізації з урахуванням сучасних викликів,

наявних ресурсів та внутрішнього потенціалу компанії. Втілення цих напрямів дозволить оптимізувати внутрішні процеси, підвищити ефективність використання ресурсів, зміцнити кадровий потенціал та забезпечить підвищення ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства.

Наукова новизна даного дослідження полягає у розробленні напрямів для підвищення ефективності інвестиційно-

інноваційної діяльності, які можуть бути використанні іншими українськими підприємствами в процесі своєї діяльності.

Перспективними напрямками подальших досліджень можуть бути дослідження, спрямовані на удосконалення підходів щодо оцінки інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства з урахуванням можливих сценаріїв його розвитку в сучасних мінливих умовах.

References

- Fimiar, S.V., Koval, D.O. (2024). *Investytsiino-innovatsiina diialnist. Intellect XXI, 1, 35-41* [in Ukrainian].
- Krylov, D. (2023). *Innovatsiina diialnist pidpriemstva: misiia, zavdannia ta osoblyvosti orhanizatsii. Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia, 1(33), 7-14* [in Ukrainian].
- Dovhan, Yu.V. (2022). *Teoretychni aspekty upravlinnia innovatsiino-investytsiinoiu diialnistiu pidpriemstv. Vinnytskyi torhovelno-ekonomichnyi instytut Derzhavnoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu, 36, 38-44* [in Ukrainian].
- Iorhachova, M.I., Kovalova, O.M. (2019). *Investytsiino-innovatsiina model finansovoho rynku Ukrainy v umovakh transformatsii. Investytsii: praktyka ta dosvid, 10, 22-26* [in Ukrainian].
- Kovalchuk, V. (2023). *Analiz tendentsii innovatsiinoho rozvytku Ukrainy. Ekonomika ta suspilstvo. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3290>* [in Ukrainian].
- Khaietska, O. P., Koval, O.V. (2024). *Investytsiino innovatsiina diialnist pidpriemstv transportno lohystychnoi sfery. Ekonomika ta suspilstvo, 59. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3464>* [in Ukrainian].
- Iorhachova, M.I., Kovalova, O.M. (2024). *Innovatsiini investytsii yak vazhlyva skladova investytsiinoi polityky suchasnoi kompanii. Efektyvna ekonomika, 9. URL: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.9.41>* [in Ukrainian].
- Mykhailyk, O. (2023). *Investytsiino-innovatsiina diialnist pidpriemstv v umovakh voiennoho stanu. Ekonomika ta suspilstvo. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3350>* [in Ukrainian].
- Derhachova, V.V., Vasianovych, A.O. (2025). *Upravlinnia investytsiino innovatsiinoiu diialnistiu pidpriemstv v umovakh voiennoho stanu. Pidpriemnytstvo ta innovatsii, 34, 119-124* [in Ukrainian].
- Bilokiz, Ye.V. (2024). *Teoretychni osnovy ta suchasni tendentsii rozvytku systemy upravlinnia innovatsiino-investytsiinoiu diialnistiu pidpriemstv. Aktualni problemy ekonomiky, 9, 178-185* [in Ukrainian].
- Finansova zvitnist pidpriemstva «Nova poshta» za 2022-2024 roky (2024). *Financial reporting. URL: <https://novaposhta.ua/more/for-investors/>* [in Ukrainian].